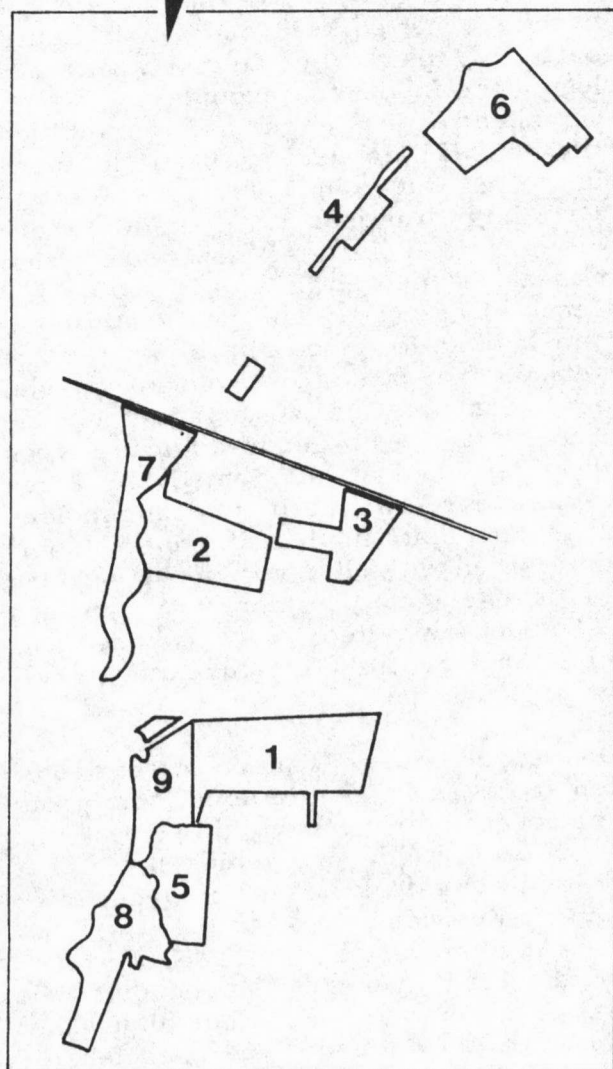
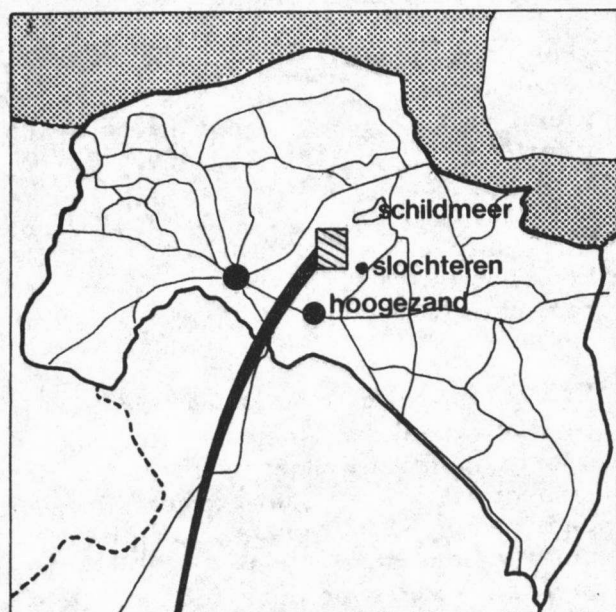

'AE's : waardevol weidegebied

Gernant Magnin.

Staatsbosbeheer bezit nogal wat stukken groninger grond; een deel wordt of is ingericht als natuurreservaat. 'De AE', is de naam voor een verzameling van als weidevogelgebied ingerichte gebieden van staatsbosbeheer bij Slochteren.

Na ruilverkavelingen blijven dikwijls stukken bouwland over waarvoor geen bestemming gevonden kan worden; meestal zijn deze gronden slecht te gebruiken door bijv. ongunstige geografische ligging. In het geval van de ruilverkaveling 'Slochteren' bleef zo'n 500 hectare marginale landbouwgrond over, dat verworven werd door Staatsbosbeheer. Ongeveer 300 hectare is in 1983 en 1984 ingericht als weidevogelgebied. Zoals te zien op het kaartje bestaat 'de AE's' uit 9 deelgebieden. Het deelgebied Westerpolder behoort eigenlijk tot de ruilverkaveling 'Harkstede'.

Overigens is de naam 'AE's' ontleend aan de twee oude waterlopen in het gebied, de Scharmer en Slochter AE (spreek dus uit: aa-ee).

De inrichting van de reservaten hield onder andere in het omzetten van percelen bouwland in grasland; verder moesten diverse waterhuishoudkundige voorzieningen getroffen worden, zoals het dichten van enkele oude en het graven van enkele nieuwe sloten, het vergraven van taluds, het aanbrengen van kaden, dammen, duikers etc..

De deelgebieden verschillen wat van uiterlijk. De grootste polder, Hooilandspolder 1, wordt gekenmerkt door een grote verscheidenheid aan vegetatie. Schrale percelen met een heideachtige vegetatie wroden afgewisseld door percelen met een dichte, meer dan een meter hoge (riet-) grasbegroeiing. in Hooilandspolder 2 is de

bijschrift tekening:

1. Hooilandspolder 1	- 55 hectare
2. Hooilandspolder 2	- 36 hectare
3. Hooilandspolder 3	- 22 hectare
4. Kloosterpolder	- 10 hectare
5. Kooipolder	- 20 hectare
6. Smitsbatten	- 50 hectare
7. 'Tussen de AE's'	- 24 hectare
8. Westerpolder	- 40 hectare
9. Woudbloem	- 19 hectare

vegetatie structuur minder gevarieerd en domineren grassoorten. Hooilandspolder 3 is weer wat schraler en in de zuidhoek ligt een klein petgat. De meeste andere deelgebieden hebben een min of meer gevarieerde vegetatie, wel soms nog hooiland en vrij veel beweide percelen. 'Tussen de AE's' en Woudbloem zijn de natste deelgebieden met sterk wisselende waterstanden.

Beheer

Staatsbosbeheer heeft met 'de AE's' dus het oogmerk om een speciaal voor weidevogels aantrekkelijk gebied te creëren. Na het inrichten van de gebieden moet het jaarlijkse beheer aan enkele eisen voldoen:

- in de polders is een hoge waterstand, vooral 's winters en in het voorjaar, waardoor de vegetatie zich pas laat kan ontwikkelen. Graslanden met te snelgroeiende en dichte vegetatie bieden geen goede nestgelegenheid. In de winter en het voorjaar staan dus grote delen van de meeste polders onder water.
- tussen 15 maart en 15 juni vinden er geen veldwerkzaamheden plaats.
- er is een lage vee bezetting (koeien zijn specialisten in het vertrappen van legfels)
- er is differentiatie in grondgebruik om de nodige variatie in voedselaanbod en broedgelegenheid te scheppen.
- er moet een zekere flexibiliteit in het beheer zijn, het moet steeds aangepast kunnen worden aan de omstandigheden. Wanneer bijvoorbeeld de broedvogels een laat broed seizoen hebben, moet de maaidatum uitgesteld kunnen worden.

Voor een juiste toepassing van deze beheers-technische maatregelen is het belangrijk te weten hoe de (weide-) vogels reageren op die maatregelen. Om daar achter te komen is een jaarlijkse inventarisatie van het gebied de aangewezen methode. In opdracht van Staatsbosbeheer werd 'de AE's' tweemaal geïnventariseerd: in 1984 door Henk v.d. Brink in 1985 door Gernant Magnin. Van de resultaten werd telkens een verslag gemaakt.

Broedvogels

'De AE's' blijkt een goede weidevogelstand te kennen. Hieronder staat voor enkele soorten het aantal broedparen in 1984 en 1985 vermeld.

totale opp. AE's: 275 ha.

soort	1984	1985
scholekster	41-49	46-50
kievit	86-105	102-106
grutto	31-35	27-33
wulp	4	4
tureluur	10-13	21-25
watersnip	3-4	4
kemphaan	2	3
zomertaling	16-19	9-10
slobeend	9-11	13-20

Hooilandspolder 1 herbergt de grootste aantallen en de meeste soorten broedvogels: bijvoorbeeld 7 à 10 paar slobeend, 3 à 4 paar zomertaling, 12 paar grutto, 2 'paar' kemphaan, 1 paar watersnip. Alleen de kievit komt in twee andere polders tot een dichtere bezetting, in Hooilandspolder 2 broedden namelijk 30 paar en in Smitsbatten 29 paar. De wulpen komen alleen voor in de Westerpolder.

Opvallend zijn de geringe verschillen tussen 1984 en 1985. Alleen de tureluur nam met zo'n 100% toe en de zomertaling drastisch af. Van de zomertaling is bekend dat deze soort zich massaal kan vestigen in 'plotseling' geschikt gebied. Of de vestigingen van blijvende aard zijn blijkt pas na verloop van jaren. Het voorkomen van een soort als de zomertaling is natuurlijk wel een goede indicatie voor de potenties van het gebied. De tureluur nam vooral toe in Hooilandspolder 2 en Smitsbatten. Laatstgenoemde polder is een duidelijk voorbeeld van een weidevogelgebied in wording; het eerste alleen kieviten, het tweede jaar kieviten, grutto's en tureluurs, volgend jaar kemphaan?

De broeddichtheid van de meeste soorten in 'de AE's' is 'redelijk' tot 'goed' te noemen bij vergelijking met bijvoorbeeld weidevogelgebieden in het Zuidelijk Westerkwartier of veengebieden in Friesland.

'De AE's' is dan een waardevol weidevogelgebied, zeker gelet op het feit dat het omringd is door bouwland waar alleen kievit en scholekster voorkomen.